

Nr 59.

Ankom till riksdagens kansli den 8 november 1945 kl. 8 fm.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av inrikes luftporto för vissa försändelser.

I en den 19 oktober 1945 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 358, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta att för befordran av korsband, post-abonnerade och som utgivarkorsband befordrade tidningar samt postpaket å inrikes flyglinjer särskilda tilläggsavgifter må tills vidare utgå med belopp, motsvarande högst den ersättning, som postverket har att erlægga för försändelsernas befordran luftledes, med rätt för Kungl. Maj:t att inom den gräns, som sålunda angivits, besluta huru de särskilda avgiftssatserna skola fastställas.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovan omförmälda statsrådsprotokoll (se propositionen s. 1—7).

Till stöd för det i propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* anfört följande:

»Reguljär postbefordran med flyg har hittills ägt rum huvudsakligen i förbindelserna mellan Sverige och utlandet. Med stöd av riksdagens bemyndigande har Kungl. Maj:t fastställt särskilda tilläggsavgifter för nämnda postbefordran, s. k. luftporto.

Enligt överenskommelse mellan postförvaltningarna i ett flertal europeiska länder, däribland Sverige, skall vid befordran av vanliga och rekommenderade brev och brevkort inom europeisk trafik flygmaskinen anses såsom ett ordinärt postbefordringsmedel. I enlighet därmed har under förkrigstiden brevpост i den utrikes posttrafiken i stor utsträckning flygbefordrats utan att luftporto upptagits.

Försöksflygningar för regelbunden befordran av inrikes luftpost började företagas i Sverige under år 1944. Såvitt nu kan bedömas kommer denna luftpostbefordran att bliva permanent på rikslinjen Malmö—Göteborg—Stockholm—Sundsvall/Härnösand—Luleå, och utvidgningar äro att emotse i framtiden. Med hänsyn härtill torde frågan om och i vad mån luftporto skall utgå vid inrikes luftpostbefordran nu böra upptagas till avgörande.

I fråga om luftbefordran av brev och brevkort inom Sverige synes det naturligt att — liksom i posttrafiken med Europa — betrakta flygmaskinen

såsom ett ordinärt befordringsmedel. I enlighet härmed skulle dylika försändelser liksom hittills kunna befordras luftledes utan att luftporto erläggas. Något behov av ett särskilt inrikes luftporto, avsett att tillförsäkra en korrespondent rätt att erhålla sådan brevårsändelse befordrad med flyg, synes icke föreligga. Med brev och brevkort torde i detta hänseende böra likställas postanvisningar, in- och utbetalningskort samt adresskort. Genom inrättandet av de inrikes flyglinjerna har särskilt postförbindelsen med de nordliga, i kommunikationshänseende relativt missgynnade delarna av landet avsevärt förbättrats. Det synes även skäligt, att befolkningen i dessa landsdelar erhåller fördelen av luftbefordran av brevpst utan luftporto.

Beträffande korsband och därmed jämställda försändelser, postabonnerade och för befordran som utgivarkorsband avsedda tidningar samt paket torde man vid bedömning av avgiftsspörsmålet böra taga hänsyn till dessa försändelsers vikt och omfång samt de särskilt för korsband nu gällande låga allmänna avgifterna. Om hänsyn även toges till de nuvarande höga kostnaderna för luftbefordran av post, synes det ur driftsekonomisk synpunkt icke kunna komma i fråga att överbringa sådana försändelser utan luftporto. Jag finner mig därför böra förorda, att särskilt luftporto skall upptagas vid inrikes luftbefordran av nu nämnda försändelser. På grund av flygsträckornas mycket skiftande längd torde ett enhetsporto för befordran av försändelser av sist angivet slag för närvarande icke böra komma i fråga. I stället lär luftportots storlek i princip böra bli va beroende av avståndet mellan avsändnings- och adressorten. Därvid bör emellertid antalet avgiftssatser i görligaste mån begränsas. Ett på sådana grunder fastställt luftporto måste emellertid kunna så snabbt och smidigt som möjligt anpassas efter skiftningarna i fraktkostnaderna, vilka för närvarande, såsom nyss nämnts, måste anses onormalt höga. Generalpoststyrelsen torde därför böra av Kungl. Maj:t bemyndigas att fastställa dessa tilläggsavgifter, dock med den begränsningen att avgifterna böra utgå med belopp, som motsvara högst den ersättning postverket har att erlægga för försändelsernas befordran luftledes.

Det åt Kungl. Maj:t av 1937 års riksdag lämnade bemyndigandet att fastställa vissa till den inrikes posttjänsten hörande avgifter, vilket bemyndigande av 1942 års riksdag förlängts att gälla intill utgången av juni 1946, torde icke innefatta behörighet för Kungl. Maj:t att besluta om upptagande av särskilda tilläggsavgifter för postbefordran å inrikes flyglinjer. Riksdagens beslut i frågan torde därför vara erforderligt.»

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot föreliggande förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts föreliggande proposition nr 358, besluta att för befordran av korsband, postabonnerade och som utgivarkorsband befordrade tidningar samt postpaket å inrikes flyglinjer särskilda tilläggsavgifter må tills vidare utgå med belopp, motsvarande

högst den ersättning, som postverket har att erlægga för försändelsernas befordran luftledes, med rätt för Kungl. Maj:t att inom den gräns, som sålunda angivits, besluta huru de särskilda avgiftssatserna skola fastställas.

Stockholm den 6 november 1945.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Frans Ericson, Björnsson, Heüman**, *Gustaf Elofsson**, *Sundelin, Rosander** och *Carl Eric Ericsson**, samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö*, *Hammarlund, Olsson* i Gävle, *Orgård, Janson* i Frändesta, *Falk, Jonsson* i Skedsbygd* och *Nilsson* i Kristinehamn.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.